

Agencia: ...
Közvetítő: ...
Cím: ...
Posta: ...

Dr. Kamaszotter Károlt
UDAPÉST
Disztár 2. II. 8.

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában
Egész évre — 1150
Félévre — 600
Negyedévre — 320
Egy hónapra — 110
*
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 40.-
Egy szám — 3.-

1927 január 10 Hétfő

Cluj Kolozsvár - X évfolyam - 6 szám

5687 Sóvat

Királyi udvari szállítók.

Brillánsok, arany, valódi ezüst és kinaezüst aru
a legfinomabb minőség, dus válassz ékban

Fenyő & Braunfeld
ékszerüzletében kaphatók.

Cluj, P. Unirii 15. Tel. Int. 0-42.

A kantoni drama

A Keleten lejátszódó hatalmas dráma, melynek legirgalmasabb felvonásai Kinában játszódnak le, a legutolsó jelentések szerint váratlan és érdekes fordulathoz érkezett. Tegnap még arról szóltak a híradások, hogy a hankai angol lakosság a kínai vörös csapatok bosszúja elől az angol hadihajók fedélzetére menekült, hogy legalább pusztá életét megmentse. És a jelentés Anglia teljes vereségének látszatát erősmítette meg, egy olyan vereséget, mely az angol imperializmus történetében csaknem egyedül áll.

Mára azonban bebizonyosodott, hogy a vereség, amelyet Anglia szenvedett, kizárólag stratégiai jellegű, de nem jelenti egyben az angol diplomácia és imperialista politika vereségét is. Sőt ellenkezőleg, a fordulat, amelyről a legújabb hírek beszámolnak, egyenesen kedvező Anglia számára, — legalább is az adott lehetőségek között az — mert a dicsőnemesen eldnyomuló kantoni vörös csapatok maguk garantálták a hankai angol lakosság vagyoni és személyi biztonságát. Készségtelen, hogy ennek a bétés megoldásnak Anglia részéről igen nagy az ára. Am az angol politikának és diplomáciának — a többi európai államok diplomáciájával és külpolitikájával szemben — mindig az volt az előnye, hogy könnyen tudott számolni a lehetőségekkel és kitűnően tudott alkalmazkodni a kialakult realitásokhoz.

As ár, amit Anglia a kínai helyzet pillanatnyi megmentéséért fizet, nem kevesebb, mint az az elvárás akarata, hogy elismerje a kantoni vörös kormányt és ezen keresztül mintegy bekérdőljen leghatalmasabb és legelszántabb ellenfelének: Szovjetországnak. Készségtelen, hogy ezt nem presztizsének megmentése érdekében teszi, hanem sokkal realisabb és inkább egáztencéljára menő okok miatt. A bojkott, amely a kantoni kormány már 1926 tavasza óta sújtja az angol árukat, az angol ipar és kereskedelem súlyos válságát idéste fel, egy olyan nagyszánu válságot, mely többek között az angol textil exportot csaknem egynegyedére csökkentette le.

Bizonyos, hogy Anglia, — amennyiben ez lehetséges lett volna számára, — megkísérelte volna a katonai lázadást fegyveres erővel leverni. Am a roppant kínai tömegekkel és szszal a halálánul nagy elkeseredéssel szemben, mely az orosz szovjet agitáció nyomán a kínai tömegekben él, még megfelelő szárazföldi haderővel is nehezen tudott volna boldogulni az angol kormány. Ilyen azonban nem állott rendelkezésére s ennek elismerése és beismerése kényszerítette az angol kormányt arra, hogy az erőszak esz kézei helyett a diplomácia fortélyain keresztül meateg meg azt, ami még menthető.

Ami pedig leginkább megmentésre szorul, az az angol kereskedelmi érdek, amelynek az anyaországban a konzervatív lordok és a kapitalista nagy par képviselői mellett legfontosabb a maga a politikai életben. És a tény magyarázza

meg azt a lázólagos ellentmondást is, mely Anglia nyílt, szovjetellenes álláspontja és a hankai vörös kormány elismerése között van. Az orosz-angol ellentét — épen a kínai események bizonyítják ezt — többé nem elvi és világnézeti különbségeken alapul, hanem pusztán hatalmi és gazdasági érdekek a mozgató erői.

Az angol konzervatív államférfiak is nagyon jól tudják ezt, hiszen mindannyian realpolitikusok, akik ragyogó sikervencével tudják ideológiai köntösbe burkolni a legközönségsőbb hatalmi érdekeket. Az angol pacifismus s az a memorandum is, amelyet pár héttel ezelőtt Anglia a világ nagyhatalmaikhoz intézett a kínai kérdés megnyugtató elintézésére, ebből az okos meggondolásból nyerte eredetét.

A nemzeti parasztpárt bármely parrtal hajlandó fusionálni

(Bucaresti-Bukarest, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti parasztpártnak a néppárttal hetek óta folytatott kollaboráció tárgyalásai váratlan fordulathoz értek. Az eddigi tárgyalások során a nemzeti parasztpárt sajtója tudvalevőleg következetesen cáfolta a tárgyalások hírét és a párt elnökségének kommuniké minden tárgyalásról szóló hírt légből kapott értesülésnek minősítették.

Az eddigi megatartással szemben a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja a „Románia“ ma feltűnésteltető cikkben kijelenti, hogy a párt hajlandó fusionálni bármely párttal, amely ideológiját magáévá teszi. Ha a néppárt ösztönét kívánja a fuziót, ez csak úgy lehetséges, ha minden illegális és antidemokratikus eszelekedéstől lemond.

Döntő stádiumhoz érkezett a kantoni kínai-angol erőmérkőzés

Ellentétes hírek a sanghaji eseményekről

(London, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kinában, különösen pedig Kantonban lejátszódo események a nagyhatalmak egész diplomáciai és katonai szervezetét megmozgatták. A Sanghaiból érkező jelentések egyelőre nem világítanak tisztán és élesen bele a hatalmas dráma kétségankívül véres korszába. Legfőjebb annyit lehet teljes biztossággal megállapítani, hogy az események forrponon vannak s a fanatizált bolsevista kínai tömegek és angol amerikai imperializmus között végső küzdelemre került a sor, mely egyik, vagy másik félnek teljes, vagy részleges győzelmével, vagy bukásával fog végzódni.

Egy korábbi távirat szerint a Hankauban veszélyeztetett angol koncessziós területeken ma már teljes rend uralkodik és a kantoni kormány kínai rendőrsége az angol tengerészcsapatokkal közösen tartja fenn a rendet. A kantoni kormány elnyomuló csapatai központból ékező rendelkezésre visszavonták a koncesszió területéről s az angolok a kantoni hatóságokkal egyetértésben újból átvették a koncesszió

Az amerikai hajóhad parancsot kapott, hogy haladéktalanul vonuljon Sanghai ellen

London, január 8. A fenti megnyugtató híreknek a későbbben érkezett táviratok homlokgyengeset ellentmondanak. Ezek a táviratok már arról számolnak be, hogy a kantoni forradalomba már az Unió hajóhada is belevetkösört. Washingtoni jelentés szerint

William tengernagy, az ázsiai hajóhad parancsnoka legfelaőbb helyről utasítást kapott, hogy hajóhadával Sanghaiba menjen.

A Kinából érkező további jelentések arról számolnak be, hogy Sanghaiban igen súlyos a helyzet. A kínaiak betörték az angol negyedbe, akiknek egyetlen támaszuk a kínai kommunista csapatok voltak, azonban semmit sem

A kantoni vörös kormány elismerése azonban korántsem jelenti azt, mintha Anglia egy perere is feladta volna azt a reményét, hogy régi pozíciót, eljogait és befolyását Kinában még egyszer visszaszerezheti. Mi sem bizonyítja ezt inkább, mint az a tény, hogy a kantoni vörös kormány elismerésével egyidejűleg az angol diplomácia vigan páktál Csang-Cao Linnal, a kínai fehér csapatok vezérével is, akiknek nyilvánvaló célja, hogy leverje a déli tartományok lázadóit és egész Kina területén megszüntesse az orosz befolyást. A mai erőviszonyok között ennek a lehetőségnek megvalósítása a legnagyobb abszurdumnak látszik, azonban Anglia nem volna Anglia, ha perere is felsdná reményét a végső győzelemben.

ügyeinek rendezését. Ez a meggyezés, amely mögött valószínűleg a Kinával szembenálló hatalmak teljesen új csoportosulása rejtőzik, igen meglepő dolgokhoz vezetett, amelyek között talán meglepőbb az, hogy Anglia mostan a kantoni kormány vörös rendőrségének védelme alá bocsátotta hankai népes kolóniáját.

Egyes verziók szerint a kantoni csapatoknak ez a megtartása arra vezethető vissza, hogy Anglia

a kantoni kormány formális elismerését kívánja. Az angol állásponthoz csatlakozott Amerika is, míg Franciaország Japánnal egyetértve a leghatározottabban visszautasította azt.

A helyzet tehát odefejlődött, hogy a kínai kérdésben való együttműködésre egy angolszás szövetség alakult ki, amelyhez a legutóbbi táviratok szerint valószínűleg a francia politikával antagonista Olaszország is csatlakozni fog.

tehettek a növekvő fanatizmussal szemben. A kantoni kormány a külügyminiszternél kijelentette,

hogy ha az angol hajókról csak egyetlenegy lövés is eldördül, azonnai megtámadják az angol negyedet. A benszüllött rendőrség nem volt hajlandó szolgáltat-teljesítésre az idegen negyedben, ahol ma delután minden munkát beszüntettek.

A kínai munkások és a diákság viharos tülést tartottak, amelyben a brit koncesszió elleni bojkódot helyezték kilátásba, ha hetvenkét órán belül nem teljesítik összes követelést. Követelik, hogy az angolok a jövőben mondjanak le minden intervencióról Sanghai te-

NG
ája és
egjobb
szám.
ból.
gánsabb
i műterme
una No 13.
klós-utca)
meg,
gi bélyegzőt
át (szöveg-
speciális mód-
k A.
egzős,
mok legujab
lnek. — Cuj,
(Ferenc J.-ut)
val szemben.

A leltározás ideje alatt az eddigi olcsó harisnyaárakat még mélyebbre szállította le „SIPOS”, Cluj, Regele Ferdinand-ut 8. szám.

rületén.

A sanghai brit konzulátuson nem leng már Anglia lobogója...

A sanghai angol főkonzulátus épületéről a brit követéségi lobogót levették. A főkonzulátust kommunista kormányospártok őrzik. A főkonzul még nem hagyta el a palotát. Az

angol lakosság a honkongi és sanghai Angol Bank, valamint az Azalai Petrólum Részvénytársaság épületéből elmenekült. Ezeket az épületeket is kommunista kormányospártok őrzik.

„A nyugati kultúra forog veszélyben”

Az angol sajtó elképedetten ír a kínai eseményekről. Kijelenti, hogyha a kínai megmozdulás mögött nemzeti mozgalom áll, úgy Anglia hajlandó a kaotoni kormányval az engedmények ügyében tárgyalni. Ha azonban a szovjet irányítja a mozgalmat, akkor Anglia nem engedhet, mert a szovjetnek a nyugati kultúra elleni harcáról van szó.

Nem döntöttek még a katonai szolgálati idő leszállítása ügyében

(Bucuresti Bukarest, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A katonai szolgálat időtartamára vonatkozólag a lapok jelentésével ellentétben még nem történt döntés. A kormány Mircescu tábornokkal együtt a szolgálati idő leszállítása mellett van, azaz a feltétel, hogy a kiképzés sokkal intenzívebb legyen az eddiginél. A liberális kormány is híva volt a szolgálati idő leszállításának a mezőgazdasági munkák idejére, a nemzeti pártok pedig 1 éves szolgálati időt követel szintén fokozottabb kiképzéssel. A kérdést a hadsereg felügyelőbizottsága fogja részletesen meg tárgyalni és csak azután kerül a törvényjavaslat megkeresztésére a sor.

Hetvenhét ezer hold földjét sajátította ki az agrárreform a Banca Nationala új kormányzójának

Titica Burileanuval az ország egyik leggazdagabb embere került a jegybank élére

(Cluj-Kolozsvár, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagy küzdelem eldőlt. Az uralkodó tegnap este aláírta a Banca Nationala új kormányzójának kinevezéséről szóló dekrétumot, amelynek értelmében mártól kezdődőleg Titica Burileanu, a kormánypart egyik kimagasló egyénisége, dugszdag földbirtokos került a román jegybank élére. Aki tudja, hogy az ország gazdasági és elsősorban pénzügyi életében milyen súlyos és jelentőségteljes szerepet tölt be a Banca Nationala vezére, aki tudja, hogy a lej árhullámzására, zűriohi értékelésének sorsa, a bankok visszaélésmintái hitelei milyen elhatározó mértékben függvényei a bankkormányzó személyének és tevékenységének, az kéllőleg tudja értékelni Titica Burileanu kinevezésének jelentőségét.

Harc a kormányzói tisztségért

A fővárosban kullszak mögött és a sajtó nyilvánosság előtt már hónapok óta dúl a harc a kormányzói tisztségért. A liberálisok — Bratianu Vintilával az élen — minden befolyásukat latbevetették, hogy a liberális Oromolu mandátumának lejártával ismét az ő bizalmi emberük kerüljön erre a döntően fontos pozícióra. Lepadatu pénzügyminiszter volt a liberálisok jelöltje. A liberális áramlatokkal szemben, Garoflid és Manoliescu miniszterek képviselték az ellenpólust. Evi és érdekeltsétek ütözkötek össze a bankkormányzó tisztségé fölért és fölértébb kértéges volt, hogy a miniszterelnök végül is kinek a személyét fogja kiválasztani.

Lepadatu kívül Cudalbu igazságügyminiszter, Rascanu tábornok és mások neveit hozták kombinációba. A harcoknak és találgatásoknak azután véget vetett a szenzáció erejével ható híradás, hogy az uralkodó Titica Burileanun nevezte ki a Banca Nationala kormányzójává. Titica Burileanu egyike a néppárt legexponáltabb vezetőségének és mehedinti tagozat elnöke, akinek kinevezése a liberális politika súlyos bukását is jelenti egyuttal. Az új bankkormányzó személyét illetően — akinek neve nem igen ismert az erdélyi közvélemény előtt — dr. Laurian Gabor képviselő, Kolozsvár polgármesterhelyettese, adta nekünk a következő információkat:

Az új kormányzó

— Titica Burileanu most negyvenhat éves. Egyik oszlopa, legkimagaslóbb vezetőségisége a néppártinak. Azelőtt a liberális párt tagja volt, Averescu tábornok zászlóvontásakor azonban 1917-ben szonnal mögéje csatlakozott és azóta egyik legteljesebb és legodább híve a pártnak. Dugszdag ember, akinek például Oltániában 80.000 hold birtoka volt. A földosztás alkalmával e hatalmas és

csaknem egészében egy darabban levő birtokcsomópontból 77.000 holdat kissejtettek. Egyébként rendkívül iskolázott és politikailag képzett ember, aki a Sorbonnson végezte jogi tanulmányait és az államtudományok doktora is.

A kissejtítés dacára ma is egyike az ország leggazdagabb embereinek — folytatta Gabor dr. — akinek számos hatalmas iparvállalatnál vannak érdekeltségei.

— Az országban nagy meglepetést keltett Burileanu kinevezése, miután az ő neve azelőtt még kombinációba sem lett véve. Milyen tényezők determinálták Burileanu kinevezését?

Burileanu — Goga barátja

— Csak meglepésből születhetnek nagyserű dolgok — válaszolta mosolyogva a képviselő. A kérdésre vonatkozólag bizonyára Averescu miniszterelnök tudna bővebb felvilágosításokkal szolgálni. Titica Burileanu egyébként Goga belügyminiszter legmeghittebb barátja.

Tegnap délelben a belügyminiszter Csucsára ment átutazott Kolozsváron és már akkor említette nekem, hogy Burileanun fogják a jegybank kormányzójává kinevezni.

— Milyen impressziót kelt a pártban Burileanu kinevezése?

— A legjobbakat — hangzott a válasz. Burileanu kinevezése biztosítéka annak, hogy az ország jegybankjának élére egy olyan ember kerül, aki a lej sorsában nem pártérdek, hanem az ország összleke ágának sorsát fogja tekinteni és aki intézkedéseiben a pénzügyi szanalás, a lej stabilizációja és a gazdasági konszolidáció érdekében fog dolgozni.

Bukarest, jan. 8. Burileanu, a Banca Nationala új kormányzója ma hosszabb megbeszélést folytatott Averescu tábornokkal. Burileanu hétfőn teszi le az esküt, amikor Lepadatu pénzügyminiszter a fővárosba érkezik.

„His Master's Voice”, „Columbia” stb. **művész-tánc-lemezben és hosszológepben** óriási választék

Dávid

hanzzerkésztő 4, Cluj, v. Unte-utca 12 sz, Hosszú lény 217 Alapítva 1896.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEGET TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGA DJÁK EL

Ez a szelvény érvényes febr. 2-ig.

A föld meghódítása

Írta: Wolfgang Weisel

Egy amerikai újságnak érdekes ötlete támadt egyszer. Kiküldte egyik szerkesztőjét a zsidó negyedbe, aki megállította az első öt járókelt, megkérdezte tőlük, mit tudnak a zsidóságról, milyen zsidó könyvet olvastak, kicsoda Bialik és így tovább... Nos tudni kell, hogy ez a hőkérdés éppen arra az időre esett, amikor a zsidóság nagy nemzeti hőltőjét ériási ünneppéggel fogadták New Yorkban, amikor az egész város róla beszélt és minden újság róla cikkezett.

Az első járókelt megkérdezte a szerkesztőt: — Bialik? Ez valójában g ennak az új argol versenylónak a neve, amelyet most hoztak át az országba?

A második így érdeklődött: — Bialik? Ugye ez az új borhajnok, a híres zsidó b-x mester.

A másik három zsidónak fogalma sem volt Bialik nevérel. Ugyanígy járt az újságról a többi kérdésekel is. Egyetlen egy akadt, aki a címrizusról tudott valamit, perze a többi semmit sem tudott róla, vagy csak éppen a nevet hallotta. Ez a kisérlet abban az országban történt, amely a reklámok hazája és ahol millió és millió példányban jelennek meg a zsidó lapok.

Ez a tapasztalat voltaképpen igen szomorú a mi számunkra. Rájövünk arra, milyen hallatlan nehéz az emberei hagnak keresztül hatolni a világon és hatalmába keríteni a füleket és sziveket. Most, hogy a Keren Kajemet huszöt éves jubileumát ünnepli, mi tudjuk, hogy ez a jubileum nem más mint ünnepe annak, hogy huszöt év óta kialjuk a zsidó nép fölébe: „Halljad Israel...! Halljad Israel Rachel hangját, amely utánad éir, az ország hangját, amely utánad vágyódik és a föld saavát, amely megváltásért sóvárog.”

A kiáltó szó 1901 decemberében hangzott el először a bárelí cionista kongresszuson, amikor kibírdeték megteremtését a Zsidó Nemzeti Alapnak, amely Palesztina földjét akarta visszaváltani a zsidó nép számára. Schapira talált rá az utra, amikor kissejtette, hogy ha a templom lerombolásának idejében valaki egy fillért négyezszázalékos kamatozással félre tett volna egy örök alap megteremtés céljából, ugy ebből a fillérből a rades időberámítás 800 ik évében már negyvenmillió aranykorona, vagyis késmillárd font sterling lett volna, ami a mai palesztinai földárak szerint kétezszázmillió dunám föld megvásárlását tette lehetővé, tehát mintegy háromszor akkora terület megváltást, mint a mekkora Palesztina, Transzjordánia, a pusztával és a tengerrel együttvéve.

Ez az egészen gyermekek és primitív matematikai járek adta meg az ész tudósnak a végő lökést a Zsidó Nemzeti Alap megszaktításához. Nem az a tanulság Schapira gond latától, hogy Israel népi pénzt tegyen félre és várjon, hanem az, hogy Israel ismerte fel, hogy élte ártk, hogy még sok évszázad vár a zsidó népre és hogy nyolcszáz évek fájdalomos várakozása csak egy röpte idő a zsidó nép történetében, amelynek évezre di vannak még és az a tanulság, hogy a tizenházedik század Godóljánál még mindig nem késő ott elkezdenni, ahol aztán a templom lerombolásakor abbahagyták: kásdent az östnyük éret országát és a mi földünk ölszabodítását.

És ma 25 év múlt el azóta, hogy az eszme teret elött a Keren K-jeme ből, a Zsidó Nemzeti Alapból v-éság lett. Mit végzett a Keren Kajemet a kölében k első negyedszázadában? Teljesedett-e Herzl áarva? Meváltunk-e az országot? Segítettek-e népünk szenvedésére?

H. Schapira mér ékél-1 mérünk, ha az örökkel val ség má lgers tesznek az a munkát, amelyet Palesztinában teljesítünk, akkor óriási munkát végstünk. Többet, mint amennyit az Alap meg-

teremtő a teremtés duom földet váaró szanyolvan a gyom a régi Lichten-ti Kés-paurpa l-gust

De sokk l többet jenet. Palca dó volt ahol a járat — f lu vette új remény-mi denót. Gra dion H ita — Akkói eből ed jédó békés bódításea terol-ten a Keren E ssó provinciát tere köstársaságát. Mun városok, az általa egy o-m. Keren K ginasiumok a r-áli z-uoók, a B szel, D-s meg -uel is tö K-reu K-jemel. Fe ameyet a z-ido nep

És ig n, a K-r-n E négye kilométer fő földje l-é-l bb tizen nem szász ar anyi, alatt megváltot. Mé nak, amit meg eüü szasz-oro-s!...

Igen, a Keren K tuc-t erd cste, a ne

Heitón

Berlin, janu kormánysektúra ügyében. Az egye heitón kérdőek

Berlin, janu polihai egytbfu mozgalom szűtség rei delbesét joga lme-resét nem leh len-ette hi Lo-be mellet is eüü b u

Nemzet

(Jeruzsálem, je stójtól.) Achad zsidóság minden r benét selett. P halotjának tekint zeti gyaszt rendel zsiante megoyilvá ges hódolások, a p-rtüübesség né válttagosan nagy deutan két ór-ke egezz Palesztin

A k... m... Go d... m

(Bucuresti Bu tudósítójától.) A „Vitorul” egyik dást intere t Go a lep küübbözö torul” lak éves ma az „Indre választója:

— Ig z, hogy zeti miniszteruc tak hi megas all domásával. Az u térium illetékes elöttem adak át jogosi ott szemé a kultuszminisz minden tekinteth A miniszter tást, hogy az An delyi mozgósulh

**P. BELSE-
SKEDŐK**

**ÖSSZEG
KÉNYFIZET
DOLGAK EL**

febr. 2-ig.

ditása

iselt

es ötlete támadt

őjét a zsidó ne-

5: járólélt, meg-

dóságáról, milyen

Bialik és így to-

ez a közhírdés

a zsidóság nagy

el fogadták New-

s róla beszélt és

a szerkesztőt:

nak az új argol

ost hoztak át az

berhajozó, a ki-

ogalma sem volt

újsgírő a többi

akia ői nizmusról

mmit sem tudott

állotta. Ez a ki-

amely a reklá-

millió példányban

gen szomorú a mi

ilyen hallatlanul

el hatolni a vi-

eket és szíveket

szorítóves jubi-

ez a jubileum

egy huszötöd év

Háljad Izrael...!

mely utánad sir,

vágyódik és a föld

g.

ében hangzott el

uszon, amikor ki-

Nemzeti Alapnak,

iszaváltani a zsidó

az utra, amikor

sz lerombolásának

zálalások kamato-

alap megteremtése

rendes időszámítás

illő aranykoroná-

ett volna, ami a

kétszázmillió du-

störő, tehát mint-

gváltást, mint a

is, a pusztával és

primitív matema-

adásnak a végő

galkításához. Nem

ától, hogy Izrael

n, hanem az, hogy

k hogy még sok

egy nyolcszáz év-

ay rópe idő

r évszázadi vannak

százezeredik század

és ott elkezdési,

ombelátóor abba-

ment országát és

hogy az eszme

a Zsidó Nemzeti

a Keren Kajemet

aban? Teljesedeti-

az országot? Segi-

ünk, ha az öröké-

munkát, amelyet

hor örösi munkát

it az Alap meg-

teremtői a teremtés órájában reméltek. Készenre
duam földet vásárolt vissza a Keren Kajem.
számszólóval a gyűlölet, vagyis többet, mint
a régi Lichtenstein hercegség területe, amely
Közpépupa legkisebb szuverén állama volt.

De sokkal többet végzett ennél a Keren Ka-
jemet. Palca-dó volt a munkája Palesztinában. És
ahol a látát — f lubs, vagy városban — meg-
vetette új reményeket, új lehetőségeket tárt fel
mi denről. Grandiosus volt az a hatás, amelyet a
Hita — Akkói ebőlől keletre egészen a Jordani ter-
jedő békés bódítással gyakorolt a világra. Ezen a
területen a Keren Kajemet egy csokorban összefogó
szó provinciát teremtett — a Jerszeel völgyének
kőzarsaságát. Munkatelepekkel megerősítette a
városokat, az általa megvalósított területen áll az
egy m. Keren Kajemet földön épültek fel a
gimnáziumok a r-áliskák, az országban száz mu-
zeumok, a B zselel, a telavivi nagy templom...
De még ennel is többet, sokkal többet végzett a
Keren Kajemet. Felmehatellentl nagy a hatása,
amelyet a zsidó népre gyakorolt a szétválasztásban.

És így a Keren Kajemet megvalósított számszólóval
négyezer kilométer földet, de Palesztina termékeny
földje leírbb tízezer négyezer kilométer, csak-
nem százszor annyi, amennyit a KKL hozott: év
alatt megvalósított. Még a zászorosca van hátra an-
nak, amit megvalósítottunk. Háljátok zsidók!... A
szászorosca!...

Igen, a Keren Kajemet fákát is ültetett. Néhány
tucat erd cske, amelyek összesen négyszáz ar fat

tesznek ki hegyen-völgyön. De egy kis liget, az
még nem erdő. És négyszáz ezer fa, bármilyen nagy
jelentősége is, egy puszta és kopárca csupaszított
hegyek országában, Palesztinában, még nem az
ország erdőssége, még nem az, amit az ország
megkíván. Igen a KKL földműveseket is telepített
le. Nyolcszáz földműves él az általa szerzett ter-
ületen. És nagy szám. Nagy szám a zsidó népnel,
amely csak két a föld és elfejtette, mi a föld-
művelés. De milyen kevés alkot viszonyítva, amit
a jelen követel. És az a hatás, amelyet a Keren
Kajemet a galura gyakorolt, amilyen messze van
még az ideáltól, azól az ideáltól, amely Herzl
szemei előtt lebegett. Az egész nép egyetűlön egy
akarattal, egy szíjjel az adományok milliói.
Milyen messze vagyunk még ettől a célól! Nyolc-
száz ezer persely, nyolcszáz ezer adományozót jelent,
de ezennel millió a nép, amely ötmillió családot je-
lent és ennek 25 év alatt csak egy tízedes ryer-
tük meg. Egy vízed és Herzl már husz éve halott.

Ma már tudjuk, hogy Palesztina zsidó koloni-
záója késztetettül a Keren Kajemetre háramlik.
Ma már tudjuk, a hat háboru után a z endő ta-
pazalata megantított arra, hogy a Keren Kaje-
meten kívül senki sem bíró Ro-child, sem más
trasszaság, sem magánosok, sem megalkotó, a mező-
gazd sági kon sációt el nem végezheti, végre nem
hajthatja. És ma már tudjuk, hogy a zsidó nép
sorsa a Keren Kajemet munkájától mindannyiunk
munkájaól függ.

Százszor dunamot kell a Keren Kajemetnek
legalább évenként visszavásárolni!

**Hétlőn kezdődnek a hivatalos tárgyalások a német
kormányal-kítás ügyében**

Berlin, január 8. Jelentették, hogy Hindenburg köztársasági elnök Curtiust bizta meg
kormányalkutással. Curtius mindaddig nem kezdett pozitív tárgyalásokba a kormányalku-
tás ügyében. Az egyes pártokkal és a kormányalkutás tekintetében számba jövő politikusokkal
hétlőn kezdődnek a é demleg-s tárgyalások.

Berlin, január 8. Loebé burdalmi gyűlés elnök tegnap Európa és Németország világ-
politikai egybefordás-omen előadást tartott, amelyben fejtegette a páneurópai egységesítő
mozgalom szükségességét és ennek keretében igen erősen hangsúlyozta, hogy a német nép ön-
rendelkezési joga al pjen Auszria Németországhoz való csatlakozási jogának nemzetközi el-
ismerését nem lehet tovább halasztani. Németországnak a Népszövetségbe való belépése — je-
len este ki Loebé — új helyzetet teremtett, amelynek a versaillesi és saingermaini szerződések
mellett is előbb utóbb Auszria és Németország egyesüléséhez kell vezetnie.

**Nemzeti gyászt rendeltek el Palesztinában
Achad Haam halála miatt**

Bialik tartotta fölőtte az első gyászbeszédet
(Jeruzsálem, január 8. Az Uj Kelet ind-
eltőjéről.) Achad Haam halála a Szentföldön a
zsidóság minden részében osztatlan me-
dób bennét keltett. Palesztina zsidósága a nemzet
halottjának tekinti az elhunyt tudóst és nem
zeti gyászt rendeltek el halála miatt. A temetés
őszinte meggyőződés volt annak a mélysé-
ges hódolatnak, amelyet Palesztina zsidósága,
partikuláriság nélkül adozott Achad Haam ki-
váltásoson nagy szellemének. A temetés hétlőn
deután hét órakor zajlott le Tel Avivban, ahova
egész Palesztinából zarándokoltak el a zsidó

közvetek delegációi és rengeteg tisztelője Achad
Haam zenéjnek. A temetés ideje alatt egész
Palesztinában megállottak az üzemek, a boltok
kat mindmúlt b zartak.

A nyitott sir előtt Cheim Nachmann Bialik
tartott m gindió gyászbeszéd t. uran TIAVY
vil polgármestere, Diesengoff bucsuzott a flo-
zófustól, majd Uriskin, a Zsidó Nemzeti Alap
ia gárója, ovábbá David Jabin Jeruzsálem
polgármestere, dr. Samaryhu Lwin és Uziel
rabbi tar outak nagyhatású gyászbeszédet.

**A kultuszminiszter rágalmazásnak
minősíti a „Vitorul“ vádjait**

Go dia miniszter sajtópárt tudt a „Vitorul“ és „Romána“ ellen
(Bucuresti Bukarest, január 8. Az Uj Kelet
tudostőjéről.) A lib ralis párt hivatalos lapja, a
„Vitorul“ egyik legutóbbi számában élestmá-
dást írt az Go dia kultuszminiszter ellen, amit
a lap különböző visszavetéseivel vádolt. A „Vito-
rul“ az éles vámadására a kultuszminiszter
ma az „Indreptarea“ban a következőket
válaszolja:

— Ig z, hogy 1926 d cemberben a művés-
zeti minisztérium r szere hárommillió lejt utal-
tak ki magas áll mi célra a miniszterelnök tu-
domására. Az utalványozást a pénzügyminisz-
terium illetékes tisztviselői rendben találtak és
előttem adtak át nyugta elterében az arra fel-
jogosított személynek. Az előirt formázásokat
a kultuszminisztérium könyvelési igazgatója
minden tekintetben teljesítette.
A miniszter az an megcfolja azt az állí-
tást, hogy az Astra kulturegyesületnek az er-
délyi mozgószínházak monopóliumát adta át

botányos feltételekkel.
Ami a Teatrul Loric épületének az opera-
sz mára való megvás rását illeti, Go dia kijel-
enté, hogy ez az ügy még nincs befejezve. A
vonatkozó tárgyalásokat nem ő vezette, az az
adott p d g, hogy a közbenjáróknak öt millió
pro iót adott, való len. Ezért a „Vitorul“ és
a „Romána“ cmű lapokat rágalmazás miatt
bíróság elé állítja.
Meg vsyos győződ e — fejezi be Go dia,
— hogy R mántában van még ig zság. Na-
gyon sajtóim, hogy Bratiaiu és Maniut ilyen
sajtó zolási ki

„SO DERLING“
a legcsinosabb és legkényelmesebb haszfűzők,
melltörtők és nevezette a női és férfi
gumifűzők saloni feher-művek divatlap
szerinti észítését, a ol mindezer a legjutányo-
sabb arban készülnek. Cluj, Calea Reg. Ford. 3.

Karneval

**Estélyi
és báli**

francia divat ruha-
ujdon ságok
megérkeztek

SZABÓ JENŐ

civalkülönlegességek
nagyáruházába, Cluj
Cal, Regele Ferdinand 5.

Kirakataim-
ban állandó

divatkiállítás!

Telefon **4-79** Telefon

Karneval

Ki volt nekünk Achad Haam

Ira Gieszkaly Janos
— Első cikk —

Amerre széles a világon szívek még fel tudnak érezni zsidó öröme és zsidó fájdalomra, a nemzeti veszteség megdöbbentő érzése csoport le a lelkükre. Szomorú halálhír érkezett az új elcsúszó Zsidóországból és a régi küdelmek ve eranjúna egyre gyébrebbre ritkú sorsain fojtott felírásal szeladt végig a hír: meghalt Achad Haam, a cionizmus filozófusa.

A gyászbeszéd elhangzottak, vezérokkel világá röpültek, úgy éreztük, itt az idő már néhány megemlékező sorban igazán elmondani, ki volt nézünk, ki volt a zsidó népek és a zsidó nemzeti újjászülte ének Achad Haam. Kei és érdemes, mert valóban nagyságos szemlem, valóban világító fátyla huoyt ki Izraél mecei között, — messzire ható és jövőkébe világító, ha mindjárt meg is keli állapítani, hogy soha talán embert olyan végtelenen nem tudozott az örök félreérés, mint ezt, a tettekben mindig nyit és egyes embert, soha szavak annyi idegen belemegyarázásokon nem torultak el igaz értelmük ői, mint ennek a nagy meglátóknak ragyogóan tiszta gondolatai. És eleuragédiájához tartozott, hogy nem az elvi ellenfelei: a barátai, a hívei, az egyre szélesebb rétegeket magába fogadó tábora, a rajongói és apostolai voltak azok, akik állandóan és végtelenen félreértették.

Es a vezetésért félreértés és meg nem értés még a halála is követte. Gyászbeszédük és vezérokkel a cionizmus filozófusának haláláról adtak hírt, holott állapítunk meg: ha egy politikai megismerés mög sorakozó tiszta gondolatok sorai már filozófiát jelentenek, akkor Achad Haam valóban filozófus volt. De a filozófia valami egészen mást jelent. A filozófia egy világmeglátásnak rendszerbe foglalása és ebben az értelemben Achad Haam soha filozófus nem volt. Soha semmiféle világmeglátást, de még zsidó meglátásait se foglalta, vagy igyekezett egységes, átfogó rendszerbe foglalni. Ebben az értelemben Mathias Acher, Martin Baber, de még maga Herzl is sokkal inkább nevezhetők a cionizmus filozófusának, mint ő.

Mi volt tehát mégis Achad Haam lényege, mi volt a titka annak a hatásnak, amelyet működésével elért, — nagyon sokszor a magatentációt ellenére — és minden rajtunk jelenléte és nagysága a zsidó nép legújabb történelmében? Achad Haam még Pinsker közvetlen személyi környezetéhez tartozott, a precionista cionizmus egyik vezetője volt.

Ennek a cionizmus előtti cionizmusnak politikai-filozófiai alapja a galut igénye volt. Ami annyit jelent, hogy a galutot, a zsidóságnak szétszórtában való életét nem úgy fogta fel, mint valami megsejénylő, mint valami lehanyagló és épp ezért likvidálendő népi életformát, hanem mint egy eliminálható, a történelmi adottságot. És minthogy ez a történelmi adottság megváltozhatatlan, minthogy viszont másrészt a szétszórtában való népi élet természetes tendenciái oda irányulnak, hogy ennek a népi életnek jellegzetessége: más szóval nemzeti tartalma egyre jobban lemorzsolódik, egyre jobban elhanyagolódik, ennek következtében, a nemzeti lényeg megmentése érdekében meg kell teremteni valamilyen centrumot, valamilyen népi központot, ahol a zsidó kultúra és a zsidó lényeg idegen hatásoktól mentesen ki tudja élni magát, fejlődni, és mintegy sürűsödni tudjon csak azért, hogy az így szás százelekosra komprimálódott zsidó lényeg kisugározza magából az energia föltalékat és elzáródásértelen új erővel frissítse fel a szétszórtában egyre csökkenő zsidó nemzeti életet.

A galutnak nem az a végső hivatása, hogy ezt a nemzeti kultúrát romot megalbassa, hanem a kulurocentrumnak egyetlen történelmi feladata és létjogosultsága, hogy a galutot fentartsa, hogy a galutot zsidó lényeggel töltsa meg. Hogy mi ez a zsidó lényeg, azt Achad Haam soha definiálni nem akarta, s ha rendszerbe foglalni nem kísérelte meg. De amit állandóan kihangsúlyozott: ennek a zsidó kulurocentrumnak szükségessége semmiféle vonatkozásban nincsen sem az általános politikai konstellációkkal,

sem speciálisan az antiszemitizmus ellen való védekezésével. A kulurocentrumra azért van szükségünk, mert a zsidó nép nemzeti életének fenntartása így kívánja.

Ez volt Achad Haam cionista elgondolása és ebben került élis ellentétbe egy a precionista cionizmussal, valamint a Herzl féle cionizmussal. Amikor Pinsker halála után az u. n. Choveve Coon minden tevékenysége néhány

palestina kolónia megteremtésében és fáradságos történetében merült ki, Achad Haam szaktított régi küzdő társával és a cionizmus történetében híressé vált „Lo zu hadderech“ című cikkében mutatott rá, hogy milyen elhibázott dolog azt hinni, hogy néhány, vagy néhány száz zsidó családnak Palestínában való gyarmatosítása közelebb tudná hozni a zsidó problémát a megoldáshoz.

Poincaré és Briand között annyira kiélesedett az ellentét, hogy a koncentrációs kormány bukasával lebet számolni

(Páris, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalosan jelentik, hogy Poincaré miniszterelnök sürgős minisztertanácsot hívott össze, amelyre pár nappal rivierai szabadságot megszakítva varatlanul Briand is visszatért Párisba. A minisztertanács első orban külpolitikai kérdéseket fog meg tárgyalni. E kérdések között szerepelnek a künai események is, melyek ma a nemzetközi politika legfontosabb kérdései közé tartoznak. Szó lesz a minisztertanácsban a külpolitikai nehézségekről is, melyek a helyzet újabb alakulása folytán a kormány elé merednek. A ma reggeli francia sajtó jelentése szerint a Poincaré kormány helyzete annyira megrendült, hogy annak közelebbi lemondásával is számolni kell. Ennek oka a Briand és Poincaré által képviselt irányok ellentétben keresendő, mely egyre kiélesettebb lesz és a koncentrációs kormány helyzetét tarthatatlanná teszi.

Roma, január 8. A „Corriere della Sera“ hivatalosan megcáfolja azt a hírt, miatha Briand Romába jönne, hogy ott Mussolinivel találkozzék.

A megszigorított határforgalom veszélyezteti a máramarosi közgazdasági életet

Kereskedő küldöttség intervenált a pretextusnál a megszorító intézkedések enyhítése érdekében

(Sighet-Maramarossziget, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Többször megemlékezett már az Uj Kelet arról, hogy a beügyminisztérium egyik legújabb rendelete értelmében ez év január hó 1-től kezdve minden utlevél elutasítás előtt a zsidó vizummal kell ellátni az utlevél kibocsátó prefek urát. Ugyanakkor, mint az utlevél kibocsátó prefek urát, sulyosan megnehezítették a határlépcsői igazolásokkal való közlekedést is.

Mindazt intézkedés különösen a határmenti Maramarosban érezteti hatását. Január első felét ugyanis a rendszer az volt, hogy egy egyszerű határlépcsői bizonyítvánnyal a nap bármelyik szatában át lehetett lépni a határt a hatóságok által megállapított átkelési pontokon. A legújabb rendelet szerint a jövőben ilyen határlépcsői igazolvánnyal csak egy határponton lehet átkelni. Maramarosnak például négy határlépcsői pontja van — Sclavia, Hosszuszó, Nagybozók és Vasóvölgy — és így, aki határ

átlépni igazolványt igényel, az új rendelet szerint be kell jelentse, hogy a négy közül melyik ponton kívánja átkelni a határt.

E nehézkes eljárás miatt a határmenti kereskedelem le kell mondjon az eddig bevált határlépcsői igazolványokról és át kell térjen az utlevélre, amellyel azon a ponton hagyhatja el az országot, amelyiken éppen akarja. Itt azonban újabb akadályokba ütközik, mert a határmenti kereskedők üzleti érdekükben naponta néha többször is kénytelenek átkelni a határon, ami azonban arra való tekintettel, hogy minden újabb külföldre való távozáskor személyesen kell a prefekusól kiutazási vizumot szerezni, teljeséggel lehetetlen.

As elmúlt vasárnap délután Farkas Sula kereskedő vezetésevel egy több tagú tehincely kereskedő küldöttség kereste fel Doros Tisz prefekust, akit arra kértek, intervenáljon a beügyminisztériumnál a megszorító intézkedések enyhítése érdekében.

Egy amszterdami spanyol zsidó család magának hőveteli Labrador félszigetet

Királyt ajánlák az életmentő zsidó ártatlanoknak

(Hága, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy különös és maga nemében egyedülálló eset tárja igelomban a hollandiai de la Penha család és az amszterdami spanyol-zsidó kolóniát. Isak de la Penha, aki Amszterdamból származott el Montre alba es ott a zsidó hitközség elnöke lett, a Privy Council-hez igényt nyújtott be Labrador félszigetre. A benyújtott aktrákból bizonyítani igyekszik, hogy III Willem holland király egyik ösének ajándékozta Labradort, mert az az életét mentette meg a királynak.

Egyszer III. Willem jachtján időzött, amikor hatalmas vihar tört ki. A jacht süllyedni kezdett. III. Willem a halálos áldozata lett volna, ha Jozef de la Penha — saját élete kockáztatásával — nem mentette volna meg az életét. Amu an Willem ijedtség árán megmenekült, azt kérdezte megmentőjétől, hogy mivel jutalmazhatná meg. Jozef de la Penha ezt válaszolta:

— Semmit sem kívánok! Egyedüli jutalmam a tudat, hogy a királyt megmenthettem.

Tudni kell, hogy abban az időben fedesték fel Labradort.

— Önnek ajánlékozom Labradort, szólt a király. Ha ő nem is veheti hasznát, de utódai bizonyára érteni fognak hozzá, hogy élvezzék gyümölcsöit.

Azután rögtön kiállítottak egy okmányt, mely szerint Labrador, Cortreal és Estholland és ami

rajta találtatik, Jozef de la Penha és örökösének örök tulajdonát képezi. Az aktrát a „Loo“ ban (ma is a tőzkdási helye a holland királynak) adták ki 1697 november 1 en, aláírva: R x Willm III. Király lett azóta megújítva és elismerve 1763 és 1903 ban.

Jozef de la Penha egyike a legtehtintélyesebb kereskedője volt Hollandának és számos teher- és luxushajó tulajdonosa. U ódai is mind dugazdag kereskedők és bankárok voltak minden időben és ezekbe se jutott tulajdonjogot gyakorolni vagy akár forszirozni Labradort fölött. Most, minthogy az ismeretes ha e Canada és New Foundland között elcsúszdón dol Labrador miatt, Penha rabbi ur is jónak látta harm diának beállni az igénylők közé és magának követelni azt, ami emberi telőség és polgári jogok szerit az övé. — Kérdés azonban, hogy a londoni Privy Council fegy lemebe vessie ezt a teny ebben a világban, amikor a nemzeti döntőbírósnak oly különös fözlai vannak a tulajdonjogól.

Polták Rudolf

Butor Hálószoba, szép, jó és olcsó. **Sloboid** Fülöp butorgyárában Timisoara, II., Táviras-u, 19. sz.

Nő (volt West)

O felülm

Precizló fogas készítése aut hez garancia Szal Cluj, Str. Jas

Mégis csak ID kellemes hatástag Mindenütt kap Egyedüli kész Reszling Cluj, Calea R Sighetul-Marmatiei Adolf illatszertár

FORTUNA RADIO-TECHNICA TIMISOARA

Ékszer

Női kalapok
 a legegységesebb kivitelben és átalakítások a **Moskovits** kalapszalomban, Cluj, Cal. Regele Ferdinand No 3, (volt Wesselényi Miklós utca) Az udvarban.

O J A
 R o u g o k
 Arcfestékek
 K r é m e k
 Fogpaszták

felülmulhatatlanok!

Preclzlós Telefon 10-13.
fogaskerékek
 készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és **olcsó ár** mellett.
Szabó János
 Cluj, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

Mégis csak legjobb a késnélkül
„IDEAL“
 borotváló por mely az ország területén **higienia** szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az **Mindenütt kapható.** Tartalmas utazatoskötői. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: **Reszling József fodrász** Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30. Sighetul-Marmatiei egyedüli itója **Glanzman Adolf** illatszertár Str. Bogdan Voda 30

A legújkeletesebb
Rádío-
 készülékek és alkatrészek. Vevőkészülékek
1-7 lampásig.
Leadó-
 állomások Kérjen árajánlatot.
Rádío Technica Timisoara, — Piata Sft. Gheorghe

Ékszerék ben, órák és dísz tárgyakban, utazóknak 10%o, vidékieknek 20%o utazójegy tértől meg, ha ékszerszükségletüket

Karolina Kudisch a bécsi rablógyilkosnő Romániából származik
 Minden bizonyítás ellenére továbbra is tagad a rablógyilkos leány

(Bécs, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától)
 A bécsieket még mindig élénken foglalkoztatja a Lichtenstein-utcai rablógyilkosság. A tett elkövetésével gyanusított Karoline Kadisch ugyanis állhatatlanul tagad, a rendőrség pedig így kszik e tagadással szembe szögezni a terhelő adatok egész légióját, így mindenekelőtt Kudisch lakásadóójának nagyon súlyos vallomását.
 E vallomás szerint a gyilkosságot követő éjjel Kudisch véres késsel jött haza a lakására. Akkor azt mondta, hogy a lépcsőn elesett és akkor sérült meg. Ezzel szemben a rendőrségen a sérülések okáról azt állította, hogy összevesszett egy férfivel, aki hazakísérte. A dulakodás hevében lezuhant és akkor sérült meg.
 Egy másik terhelő adat még az is, hogy Kudisch amikor megpillantotta a rendőrséget, pénzének egy részét gyorsan besüllyesztette lakásadóójé bluzájának zsebébe. A gyanusított

nő a nála talált pénz eredetéről semmiféle felvilágosítást adni nem tudott.
 Karoline Kudisch nem rendelkezik semmiféle igazoló irás fölétt. Vallomása szerint Romániának ama részéből származik, amely egykor Ausztriához tartozott. Apja vasúti tisztviselő volt Csernovitzban. 1914-ben, amikor az oroszok először vonultak be a városba, szülei vel együtt Gurahumorára költözött. Itt azonban csak két hétig tartózkodtak és az oroszok kivonulásakor ismét Csernovitzba költöztek. Amikor az orosz csapatok másodszor is elfoglalták Csernovitzot, Dorna-vatrára menekült. Itt egész érihetetlen módon elvesztette szüleit, akikről azóta semmi hírt nem hallott. Salzburgba jött és itt értesült évek múltán arról, hogy szülei meghaltak. 1921-ig tartózkodott Salzburgban, ahol vendéglőkben és ipari üzemekben talált alkalmazást. 1921-ben jött Bécsbe, ahol házvezetőnői és egyéb állásokat vállalt.

London és Newyork között megnyílt a telefonforgalom

London, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától) Amerikai idő szerint ma reggel 8 óra 30 perckor nyílt meg a közvetlen drótnélküli telefonforgalom Newyork és London között. Az első beszélgetés az angol postafüggi minisztérium államiutkára és a newyorki telefonüzem vezérigazgatója között folyt le. A beszélgetés kbonyolítására eredetileg napi négy órat szántak, de az előjegyzések nagy száma folytán már ma kénytelenek voltak kiszélesíteni a beszélgetések időjét, noha minden háromperces beszélgetés 15 font sterlingbe kerül. A három perccen túl minden újabb perc 5 font.
 A mai beszélgetések Newyork és London között minden zavar nélkül játszódtak le. A telefonbeszélgetések tarifája szerint akkor, ha a Londontól felhívott newyorki vagy a Newyorkból felhívott londoni szám nem jelentkezik, a felhívónak joga van val ki mást a telefonhoz szólítani: és ha két felhívott közül egyik sem válaszol meg, akkor csak két fontot tartozik lefizetni.

Ma lefolytatott beszélgetések minden zökkenés nélkül já szódtak le.
 Newyork és London között a mai nappal üzembhelyezett telefonforgalom nem biztosítja most sem a beszélgetések szabályos lebonyolítását, de visszatérít a telefondíjat akkor, ha a légköri viszonyok folytán a londoni és a newyorki állomások nem ériették meg egymást, sőt visszatérít a díj egy részét akkor, ha felépnek olyan zavarok, amelyeknél fogva a két összekapcsolt fél nem használhatta ki teljesen a beszélgetési időt. A mai napon nem léptek fel zavarok és Newyork, valamint London között megértették egymást. Az igaz, hogy egész hívtelés méretűek az antennák Amerikában és Angliában egyaránt.
 A drótnélküli telefonvonal megnyitása London és Newyork között nyomon követte a kábeltelefon megnyitását Bécs és Berlin között. Hoare harmionyolc óra alatt érkezett Londontól Bagdadba, ahol nagy ünnepéssel fogadták.

Massolini szembezáll a felelőtlen fascizmussal
 Üdösk a fascista szabadcsapatait. Fascista főiskolát a listanak fel

(Róma, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától)
 Az olasz közöletet ismét élénken foglalkoztatja Mussolininak egy az összes olasz prefektusokhoz intézett körirata. Figyelmezeti mindenekelőtt a prefektusokat, hogy óra képviselők a vidékekre az államhatárat, így tehát mindenki tartozik nekik engedelmességgel, elsősorban pedig a fascista, amely a fascista rezsimnek ártalmat akar, energiát, de intelligens eszközökkel elnyomni, mert gyakran nem ajánlatos érelmesen bolondok számára a mártíromság nimbuszát megszerzni, azt a nimbuszt, ami után esetleg áhítoznak.
 A körirat követeli a prefektusoktól, hogy a régi fascista „szabadcsapatok“ ha bárhol is föllépnek, kíméletlenül tiporják el. Az illegitizmusnak egy és mindenkorra véget kell vetni. „Törvényen barmul, vagy éjjen engem személyemben bármily támadás, — mondja a körirat — a magorlások, az erőszakoskodások, a puztitások idájáak el kell minnie.“ A körirat kötelező teszi a prefektusoknak, hogy bármilyen külföldi képviselőt elleni demonstrációt célrájában nyomják el minden törvényes eszközzel. A népek közötti kapcsolatok sokkal könnyesebb természetűek, semhogy az olasz állam felelőtlen provokációk tüntetésével e kapcsolatokat veszélyeztethetné.
 A körirat követeli továbbá még az alsó hivatalnoki sorból is mindazoknak az eltávolítását, akik a fascista rendszerrel nem értnek egyet. A prefektusokhoz intézett köriratot az országban nagyjelenőségűnek tartják, mert a fascizmussal egészen új korszakát jelöli meg. A felelőtlen fascizmus elnyomtatása a legradikálisabb lépés, amit Mussolini eddig magában a fascizmus életében megtett.
 A minisztertanács a körirattal egyidejűleg több közigazgatási újítást rendszeresített. Együttal elhatározták, hogy Rómában fascista főiskolát létesítsenek azzal a céllal, hogy az innen kikérülő ifjak, akik az állami tisztviselői apparátusban, a diplomáciában és a gyarmati közigazgatásban nyernék majd e helyezet, át legyenek itatva a fascista szellem áttel.

— Varga Sándorért. A Haggibbor elnöki tanácsa határozatából közöljük, hogy Varga Sándor, a református kolégium a napokban elhunyt tanárának emlékezőseke között hárahagyott családnak felelősejében résztvanni minden Haggibbor tag erkölcsi kötelessége. Felkérletnek ennélfogva a klub tagjai, hogy dr. Erős Vilmos ügyvezető alelnök úrnál (Rador távirati iroda, Kö.ú. 5.) felfektett íven mindenki megfelelő összeggel támogassa gyűjtésüket. A Haggibbor elnöksége.

Perfect
 vésnöki múltézet
 Ruggyantabélyegzőgyár, domborműnyomda,
 Gyár: Arad Postafiók 97. Fick: Timisoara, Str. Mercy No. 8.

FEINER, Arad
 Str. Bratianu, (vot Weitze J.u.) 3. Ora és ékszerárúházában szerzik be

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági szociális napilapja.
 Szerkesztők: Glazkai János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Vasárnap
 5687. 86bát 6.
 1927. január 9.

Hétfő
 5687. 86bát 7.
 1927. január 10.

Goga belügyminiszter dönt végső fórumon a legnépesebb kolozsvári egyház képviselője fölött. A csaknem egy hónappal ezelőtt megválasztott új kolozsvári városi tanács még mindig nem tarthatta meg alakulógyűlését, mert a belügyminisztérium — állítólag a közbejött ünnepok miatt — még nem adta ki az installálást rendelést. Mint arról már legutóbb megemlékeztünk, a tanács megalakulását heves harcok és sajtópolémikák előzik meg, amelyek főleg a legnépesebb kolozsvári egyház képviselője körül dühölködnek. Ismeretesen Dalanu esperes a maga, illetőleg a görögkatolikusok számára kéri a legnépesebb kolozsvári egyházat megillető jogszertint tanácsot, míg a magyar párt, a választási megegyezésre való hivatkozással a református egyház számára vindikálja a tanácsot. A kérdést Calutiu prefektus, aki az elmúlt hét szombatján előterjesztést tett a jogszertint tanácsot, hogy oldotta meg, hogy bonyolította a belügyminisztériumba mindkét egyház népszerűségi statisztikáját. Így végső fokozat Goga belügyminiszter fog dönteni a legnépesebb kolozsvári egyház képviselője fölött.

Második Breitbart. Bécsből jelentik: A tragikus körülmények között meghalt világ híri erőművész, Sigmund Breitbartnak utódja támad egyik unokafivérében, Herman Breitbartban. Ez a fiatalember, aki Lodzban született, tizenhat éven át együtt dolgozott idősebb unokafivérével. Herman tegnap tartotta főpróbáját Bécsben, a Ronacher épület közelében, nyílt utcán. A főpróba abból állt, hogy egy kocsit, amely első egy elefántot fogtak, fogával visszatartott. Este bent az orfeumban egy vas színház csokor-formába hajlított. Programjának egyéb pontja is teljesen azonos meghalt unokafivére programjával. Herman Breitbart vállalta, hogy unokafivére özvegyét és hét éves Osi fiát eltartja mindaddig, amíg maga a fia kenyérkeresővé nem válik.

Zsidó közélet Nagyszombatban. Tudósítónk jelenti: Az Aviva, Bariszia és Sómérszervezet ifjúsági blokkjának, a „Hitachduch haktatn”-nak keretében intenzív előkészítés történt meg. Az állandó KKL munka mellett a Hitachduch a Pro Palaszina Ligával együtt kéthetenként kulturális előadásokat rendez, melyeket a város zsidósága nagy érdeklődéssel látogat. A legutóbb, január 2-án tartott kulturális előadás Winkler Janka, a kolozsvári T. r. b. liceum igazgatója tartott szép szóval hangzó előadás előtt nagy hatású beszédet, melyben a zsidó nének a Palaszina építésében való szerepét ismertette. Az előadás őszinte sikert aratott. Az Aviva „Röcina” folyó hó 22-én táncos egybekötött műsoros estélyt rendez, mely iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az estély jövedelme a nemrég elhunyt fiatal önkéntestől, Sonderling Eggonnak nevét viselő alapot fogja gyarapítani.

Letartóztatták az Industriebank egyik vezetőjét. Pénzügyi körökben nagy feltűnést keltett, hogy a rendőrség dr. Szavári József igazgatót egy bécsi hotelben letartóztatta és azonnal bekísérte a törvényszék börtönébe. A letartóztatás azoknak a feljelentésére történt, akiknek az Industriebanknál lévő részvényeit és egyéb értékeit még 1924-ben dr. Szavári javaslatára elzálogosították. A bank tudvalevőleg később csődbe került és a betevők elvesztették minden értéküket és pénzüket.

Svájcban a spanyolnátha terjedése miatt bezárták az összes iskolákat

Lassanként egész Európában felüli fejét a járvány

(Cluj-Kolozsvár, január 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mialatt nálunk az ujabban ismét fellépett spanyolnáthajárvány aránylag enyhén lefolyt, addig Nyugateurópában az epidémiának egyre több halálos áldozata van és olyan méreteket kezd ölteni, amelyek az 1918. évi járványt is felülmúlják. Spanyolországból és Délfranciaországból a spanyolnátha mind jobban terjed Nyugat felé. Ma már az északi és keleti francia városokban is szedi áldozatait. A járvány főfészke Montpellier, Lyon és Marseille, de tömeges megbetegedéseket jelentenek Nancyból és Straszburtól is.

Svájcból érkező jelentések szerint a náthajárvány igen nagy erővel lépett föl a francia határhoz közelfekvő Genf és Vaud kantonokban, ahonnan áttért a német határ mellett fekvő északi kantonokra is. A délnémetországi Badenben szintén áttért a járvány.

Svájcban az egyre jobban terjedő náthajárvány miatt az összes iskolákat bezárták. Eltiltották a hangversenyek, színházak és mozik látogatását. Minden nyilvános helyiség tizenegy órákor bezárandó. Elhatározták, hogy ha az óvintézkedések dacára tovább terjedne a járvány, bezárják az összes kávéházakat és nyilvános helyiségeket, amíg az egyre terjedő veszedelem el nem csendesül.

Budapesten kilenc spanyolnátha gyanús betegét szállítottak kórházba. Ott is elhatározták, hogy minden óvintézkedést megtesznek. A spanyolnátha járvány Ausztriában is nagyobb arányokat kezd ölteni. A megbetegedések száma napról napra növekedik. Ennek megfelelően a kórházakban megtették a szükséges előkészületeket.

Hatvanezer pengő kártérítés egy félmeztelen fényképért. Budapestről jelentik: Igen érdekes kártérítési per ügyében döntött ma a budapesti bíróság. A Star-filmgyár Partos Imre nevű titkára megegyezett Hildmann Ervin kispesti nyomdátulajdonos leányával, Máriával, hogy a Csevadoktor című filmben derékig meztelenül filmet készít róla, de a filmet csak Csehszlovákiában adhatják elő. Tegnapelőtt a film Budapesten is forgalomba került, ezért a leány apja ügyvédje utján keresetet nyújtott be tízezer pengő vagyona és ötvenezer pengő erkölcsi kárát, egyben követeli, hogy a film előadását Magyarországon tiltsák be és leányának kárt a filmből végjék ki. Ha a bíróság helyet ad a keresetnek, úgy a filmet ma délután elkobozzák.

Budapesten leleplezték egy „masszázs” intézetet. Budapestről jelentik: Újévkor a rendőrséghez névtelen feljelentés érkezett, hogy a Váci utca egyik előkelő palotájában egy nagy létfügönyözött ablak mögött titkos dolgok játszódnak le. A helyiség masszázs intézet címet visel, amelyben reggel nyolctól este hétig rengetegen, különösen férfiak jártak. A detektív tegnap becsöngetett és megállapította, hogy titkos találkahelyről van szó, amelyet Pacák Jánosné rendezett be, akik titkos találkahelyiség fentartásáért már négyszáz megbüntetettek. Az intézetbe tapasztalatlan 16-17 éves leányokat vettek fel, mint munkatársokat, akik csak később jöttek rá, hogy hová kerültek. Gyakran ópium és kokain szeszűket is rendeztek. A fiatal leányok között van egy lipótvárosi gazdag magázónak és egy balvárosi kereskedőnek a leánya is. A rendőrség rajuk ültöt és a bűntanya tulajdonosát letartóztatta.

Engedélyezték a siffrizott kereskedelmi táviratok expedálását. A postavezérgazdaság rendelkezése értelmében 1926 november elsejétől megengedték a siffrizott, vagy konvencionális nyelven írt üzleti táviratok továbbítását. Mint ismeretes, az ilyen táviratoknak speciális sőtárak van, ami aztán olyan intézkedésre adott alkalmat, amely teljesen illuzóriussá teszi a táviratozás ezen formájának engedélyezését. A posta ugyanis megköveteli, hogy mindenki, aki titkos írású táviratokat akar feladni, köteles a megfelelő sőtárt deponálni. Ez azonban abszurdum, mert ezerszámra vannak kereskedelmi és iparvállalatok, bankok és magánosok, akik ugyanazt a kulcsot használják, vagyis az ellenőrzés szempontjából elegendő volna, ha a posta beszerezne minden siffrizott sőtárból egy egy példányt, a feladó pedig a távirat alapján megjegyzi, hogy melyik kulcsot használja. Vagy ha Romániába érkezik egy külföldi vallalkozó, aki tárgyalásának eredményét siffrizott akarla közölni a cégével, akkor a posta azt követeli tőle, hogy helyesze letétbe a megfelelő kulcsot, holott elegendő volna, hogy csak megjelölje azt és a távirat szövegét lefordítsák. A siffrizott táviratok forgalmának ilyen módon való megnehezítése egyáltalán nem szolgálja a gazdasági élet érdekeit, mert ma az a helyzet, hogyha valaki így akarja ülni levelezését lebonyolítani, két példányban is meg kell vegye a siffrizott sőtárt, amely pedig meglehetősen drága. Hir szerint a kereskedelmi és iparkamerek intervencióra késülnek az ilyen mesterséges akadályok eltávolítása érdekében.

Februárra várják a bányásztrájk kitörését Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A bányamunkások küldöttsége felkereste a bányatulajdonosokat, akikről béremelést és drágasági pótlékokat kértek. Mivel a bányatulajdonosok nem voltak hajlandók a bányamunkások kívánásait teljesíteni, a bányászok megbízottai ma felkeresték a munkaügyi minisztert, akivel kösölték, hogy egészen a bérharcig érvényesítik követeléseiket. Ha nem sikerülne teremteni, úgy február végén egész Csehszlovákiában kitör a bányásztrájk.

Gyomor, bel- és anyagcserebetegségeknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így lehetővé teszi, hogy az egészséges táplálék anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József víz különösen érelmeszesedésnél igen hasznos bélezabályozó szer. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

denbe szintén áttért a járvány. Svájcban az egyre jobban terjedő náthajárvány miatt az összes iskolákat bezárták. Eltiltották a hangversenyek, színházak és mozik látogatását. Minden nyilvános helyiség tizenegy órákor bezárandó. Elhatározták, hogy ha az óvintézkedések dacára tovább terjedne a járvány, bezárják az összes kávéházakat és nyilvános helyiségeket, amíg az egyre terjedő veszedelem el nem csendesül.

Budapesten kilenc spanyolnátha gyanús betegét szállítottak kórházba. Ott is elhatározták, hogy minden óvintézkedést megtesznek.

A spanyolnátha járvány Ausztriában is nagyobb arányokat kezd ölteni. A megbetegedések száma napról napra növekedik. Ennek megfelelően a kórházakban megtették a szükséges előkészületeket.

Hatvanezer pengő kártérítés egy félmeztelen fényképért. Budapestről jelentik: Igen érdekes kártérítési per ügyében döntött ma a budapesti bíróság. A Star-filmgyár Partos Imre nevű titkára megegyezett Hildmann Ervin kispesti nyomdátulajdonos leányával, Máriával, hogy a Csevadoktor című filmben derékig meztelenül filmet készít róla, de a filmet csak Csehszlovákiában adhatják elő. Tegnapelőtt a film Budapesten is forgalomba került, ezért a leány apja ügyvédje utján keresetet nyújtott be tízezer pengő vagyona és ötvenezer pengő erkölcsi kárát, egyben követeli, hogy a film előadását Magyarországon tiltsák be és leányának kárt a filmből végjék ki. Ha a bíróság helyet ad a keresetnek, úgy a filmet ma délután elkobozzák.

Budapesten leleplezték egy „masszázs” intézetet. Budapestről jelentik: Újévkor a rendőrséghez névtelen feljelentés érkezett, hogy a Váci utca egyik előkelő palotájában egy nagy létfügönyözött ablak mögött titkos dolgok játszódnak le. A helyiség masszázs intézet címet visel, amelyben reggel nyolctól este hétig rengetegen, különösen férfiak jártak. A detektív tegnap becsöngetett és megállapította, hogy titkos találkahelyről van szó, amelyet Pacák Jánosné rendezett be, akik titkos találkahelyiség fentartásáért már négyszáz megbüntetettek. Az intézetbe tapasztalatlan 16-17 éves leányokat vettek fel, mint munkatársokat, akik csak később jöttek rá, hogy hová kerültek. Gyakran ópium és kokain szeszűket is rendeztek. A fiatal leányok között van egy lipótvárosi gazdag magázónak és egy balvárosi kereskedőnek a leánya is. A rendőrség rajuk ültöt és a bűntanya tulajdonosát letartóztatta.

DECCA Hordozható, világhírű egol beszélgépek és lemezek legolcsóbbak Révész Béla zeneműkereskedésében, Ma. ovsárhelyet, — Kérjen ajánlatot.

Antiquaire
Holtscher
 Cluj
 Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
 Vis-à-vis „Hotel New-York”

Ingyen olvassa Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

A Jatek
 Zsuffolt azo er el Magyar Szinház M pádi művét: a szellemes és három párt teatralitással f M u á n már bes ar ról, ezáltal csak az nálunk. A főszerep komoly sikerre, ne saan emelkedő érté volt, de nem akadá ko-ó pompás határ Ir-állan gyermek eláépülésé nem te nál ragyogóbb, fele tott Komóay László rűek voltak, illu ión veséges figura. F is szatirikus karakteri sézét a mod-ru szit kitűzően érvényesí miodig — most is tott. Igazi primadon va-ó sz ntlétségeket Es p-úg több, min intatoló. A lakáj sz szűnszűnek bizonyu luxuriós volt, kivé megfestett színelát, lányásgával. A pren gyében zajlott le; is. Megérdemli, mer szlop-d-ú-és-e-i vi felülmúlja a legnagyobb

Tristis (Stie Bröm-delrium. S. ságiró, akinek kon bánati közönség, egy irt a párisi R-moude Állításban p-rag le e leány élete, a mai F állitva. A szerző ki stilus- miudvégig rad. Élv-zeres lektü zönség minden réteg hatásában miudvégig regény, de utzások elevevsége és nyulós dódik fel b nne N- mentestitve van azo tartalmi ballasztokt utazó irókat jellem kiállitásában is rend könyvkiadó kiadásb és kapható mind-n k

Ése
kat

Hő náthaláz
Eltiltották
ik látogatók
negy órákor
az óvintézké
árvány, be
lvános helyi
szedelelem el

a gyanús be
elhatározták,
znek.
iában is na
megbetegedé
Ennek meg
a szükségén

ítés egy fél-
jelentik: Igen
tított ma a
Partos Lure
Ervin kispesti
hrgy a Cseca-
elentül filmet
vákklában ad-
esten is forga-
gyvődjé utján
vagyon és
ben követeli,
on tiltásá be
ki. Ha a
a filmet ma

egy „masz-
jelentés: Uj-
jelentés ér-
előkelő palo-
ablak mögött
elyiség masz-
elyben reggel
különösen for-
ecsöngetett és
kahelyről van
tett be, akít
t már négy-
tapasztalati-
mint man-
bb jöttek rá,
um és kokain
atal leányok
ag magánzó-
k a leánya is.
tintanya tulaj-

lágihirű Egol
gépék
olcsóbbak Ré-
műkezeskedő-
ásárhelyt, —
ot.

mer

kai-u.) 2.
York

hely legjobb
készített napilap-
T szelvényét és

**Az Odol a világ leg-
koncentráltabb szájjize. Néhány
csepp elégséges! Tehát az Odol
használata takarékoság! Tehát
az Odol olcsó!**

— A „Jatek a kastélyban“ premierje.
Zsoltolt néző ér elott ma este a kolozsvári Magyar Színház Molnár Ferenc legújabb szin-
padi művét: a „Jatek a kastélyban“ című
szellemes és három felvonáson keresztül pom-
pás teatralitással fokozódó szin-padi trükköt.
Munka már bemutatunk a darab jelen idejé-
ről, ezuttal csak az előadásról magyarul re-
szálunk. A főszerepet Janovics János dr. vitte
komoly sikerre, nem egyenletes, de fokozó-
san emelkedő értékű játékaival. Mihályffy jó
volt, de nem akárcsak a szerepben miná-
kozó pompás hatásokat. Hoyko kis és édesés,
irritálisan gyermekes volt, azt hiszik: szerző
elképzelése nem teljesen valósította meg. Au-
nál ragyogóbb, feledhetlenebb alakítás nyuj-
tott Komáromy László. Tízései mindig szin-
rekes voltak, illu-iotkelően volt barnított és ve-
verséges figura. Fűss színész-öröndösit, alakjár,
szatirikus karakterizálására jól rá értett egyéni-
ségeit a modern szin-padi művekben (P. Raudele)
kittűnően érvényes hatása. Poor Lil — mit-
miádig — most is fölényes művésze ével ha-
tott, igazi primadonna volt a molnár-rend-
város névtelenségét is élettől tudta megőltetni.
Es pedig több, mint színészség, — ez mar-
intuláló. A lakaj szerepében Salomey értékes
színészség bizonyult. A rendezés izlées és
luxuriós volt, kivéve a háttér darva ecsettel
megfestett színelát, mely zavarólag hatott a
látványával. A premiór a legnagyobb siker je-
gyében zajlott le; kaszadaráb lesz Kolozsváron
is. Másérdemli, mert a maga nem iródlmi, d-
szin-padi és-ei viszonyában ez a világ-
felülmutja a legnagyobb várakozásokat is.

— Tristis (Sepper Vilmos) regénye:
Bróm-delirium. Sepper Vilmos temesvári új-
ságró, akinek könnyed írásait jól ismeri a
banáti közönség, egy fordulatos szin-s re-
éyirt a párisi Roudé éle érel. Murgér szerű be-
állításban p-reg le elő tük egy n nreáli kis-
leány élere, a mai Paris b-beli forgatagába be-
állítás. A szerző ki-űnően ért a mesészővéshez,
stilusa mindvégig könnyed és lebilincselő ma-
rad. Elv-zeres lektúr az a könyv, mely a kö-
zönség minden rétegéhez megtalálja az utat és
hatásában mindvégig szolid és művészi. Realista
regény, de túlzások nélkül, a megfigyelések
élelensége és súlyos-ága könnyed silusban ol-
dódik fel benne Nem transylvan r-geny s így
mentestive van szoktól a n-hézkés forma és
tartalmi ballasztoktól, melyek a „fajszaban“
utazó írókat jellemzik. Tristis könyve külö-
kiállításában is rendkívül izlées. A „Janu-“
könyvkiadó kiadásában jelent meg Temesváron
és kepató mind-n könyvkereskedésben. (—cell)

— A Palesztinaihatat közreményei.
Mihogy számos leány fordult ismét eiten hi-
vatalunkhoz certifiátot, ismét-eilen közöljük,
hogy nők részére certifiátot csak az Execu-
tive utal ki Palesztinában. Az Executive min-
den olyan palesztinai líko- rokona részére
megadja a certifiátot, aki igazolul tudja, hogy
a leányt, kinek részére a certifiátot kéri, el-
tudja és el fogja tartani. Palesztinába tehát je-
lentőleg csak olyan leányok mehetnek ki,
akiknek ott rokonuk van és rokonuk kéri ré-
szükre az Executive-től a certifiátot.

— A lugosi cionista egyesület közgyű-
lése. A lugosi cionista egyesület a napokban
tartotta rendez évi közgyűlést dr. Dutsch
Mór elnök vezetésével. Az intézőbizottság je-
lentését az elmúlt év munkájáról Dutsch
Béla tartotta. Kimutatóan ismertette az egyes-
ület politikai és kulturális munkáját, a Pales-
tinamunkát és megemlékezett az egyesület ha-
lo tairól. A közgyűlés elfogadta a jelentést és
a pártjárli elszámolást, közönséget szervezett dr.
Dutsch Mór elnöknek eddigi működéséért és
a választások során öt újról egyhangulag el-
nöknek választotta. Egyhangulag törölte a
bizottság intézőbizottság megválasztása is. A
temesvári körzet adósságát K. u. h. ill. E. n. d.
tolmárolta. B. K. r. n. a K. r. n. H. j. j. s. d. d. e.
l. g. u. s. a hatalmas beszédet tartott az újápi-
tőről és a szónoklat hatása alatt többen a
helyszínén fölemelték eddigi jegyzésüket.

— Lényegesen felemelik a jelenlegi
faaru importvámokat is Bukarestből jelentik:
az „argu“ értesítés szerint a ke-űlő van
arafa lényegesen tel fogja emelni az 1926
unitas 5 én élelbeléptt sem p-ri vámtélel-
egy-s cikkekre, amelyek gyártásánál főleg
belföldi nyersanyagot használják. A vámem-
lést azzal indokolják, hogy míg a most érvé-
nyes tarifa a nyersanyagokat 68 százalékos
vámvételben részesíti, ugyanakkor az ezen
nyersanyagokból belföldön termelt gyártmányok
nem részesülnek ugyanilyen vámvédelemben.
Igy például a rezervoárok, kazánok, csővezé-
tek-k és egyéb gyártmányok jelenlegi import-
vámja az értékeknek csak 18-20 százalékát
terzi, ami tég leh-tőségeket nyult a külföldi
dumping számára, amely a b-földi nyers-
anyagokból készült gyártmányok exportjánál
állami prémiumokban részesül. É- n- hogy a
külföldi verseny sokáig kihasznál-sa a jelen-
legi helyzetet, a speciális vámváltoztatás meg-
grovítottta munkáját, hogy a kormány minél
előbb parlament elé terjesszhesse az új vámtar-
tarlat.

SPORT

**Haggibbor-versenyzők győzelme
a temesvári Kadima országos
ping-pong versenyen**

A férfi egyes győztese: Schwartz Zoltán
(Haggibbor)

(Timisoara-T mesvár, január 8. Az Uj Kelet
tudosi ójatól.) Csütörtökön rendezte meg a te-
mesvári Kadima országos ping-pong versenyét,
amely elsőtben adost találkozó: Erdély összes
számottevő asztali teniszjátékosainak. A nagy-
váradi Terekvée, az aradi AAC, a TE és H-
las, a pskii CFE és a temesvári TAC és Ka-
dima legjobbjai vettek részt a versenyen, ame-
lyen a kolozsvári Haggibbor Schwartz Zoltán,
Mauthner Ödön és Hermann Dező képvisel-
és. A kitűnő Haggibbor-játékosok a hatalmas
konkurrencia ellenére is fölényesen szerepl-
tek és úgy a férfi egyesben, mint a cs-pat-
versenyben bizodították egyelőt színüknek
győzelmét. A verseny egyébként rendkívül ni-
vó volt. Nép-s mezőnyök, kitűnő rendezés és
izgléma, érdekes küzd-lmek jellemzték a
versenyt, amelynek mér-nedezésében a teme-
vári Kadima kitűnő gárdája elis-nérés-e méltó
módo-vette ki részét. A verseny részletes
eredményét alább adjuk.

Fé-1-egyes senior. Elő Schwartz Zoltán
(Haggibbor) 2. Mauthner Ödön (Haggibbor),
3. László Péter (AAC) A döntőbe a ké-űtűd
Haggibbor versenyző került, akiknek izgléma
döntő küzd-lme valószággal frappirosta a hatal-
mas közönséget. Az első helyért vívott har-
erő- küzd-lme után 21:18; 12:21; 21:19;
21:12 arányban az első helyezett s leudule-
sében játszó Schwartz javára dönt el. A har-
madik Haggibbor játékos, Herman balszeren-
osára és indiszpozíciója folytán kiesett a küzd-
lomból.

Férfi páros. 1. Kreuner (AAC)—Tápodí
(ATE) 2. Albert—Ponta (ATE) 3. Papir-
Woloz (Kadima) A Mauthner—Schwartz pár a
győztes versenypártól verséges szenvedett és
kiesett a küzd-lomból.

Női egyes 1. Csukainé (Hollas) Arad. 2.
Pap Marika (TAC)

Férfi egyes II o. 1. Tápodí (ATE).
Férfi egyes ifjúági. 1. Albert (ATE). 2. Kre-
uner (AAC). 3. Woloz (Kadima).

Három csapatverseny. 1. Haggibbor Cuj
(Schwartz 16 Mauthner 16 Herman 15 győ-
zelem) összesen 47 győzelemmel, 54 játékos
közül. 2. Kadima (Papir—Woloz—M r o i) 41
győzelem. 3. ATE (Albert—Ponta—T podí) 39
győzelem. A csapatverseny során Schwartz úgy
a Kadima, mint az ATE három reprezentánsát
legyőzte. A verseny után kiesztottak a győz-
tesek között az értékes tisztelet-d-jakat.

Illusztrált tájékoztató készül az 1928-as
amszterdami olimpiaszról. Hagabol írj. tudó-
sítók: Az 1928. évi világolimpiasz előkészítő
bizottsága egy illusztrált könyv kiadásán dol-
gozik, amely az olimpiai játékok círcerónja
lesz és fel fogja ölelni az egész olimpiasz rész-
letes programját. Kö-űl esentívül a könyvecské
az eddigi versenyek eredményeit, a világ-
rekordokat és ismerteti a különböző országok
sportéletét a párisi olimpiasz óta. A könyv 4
helyen készül és 500.000 példányt nyomnak
belő-e. A hollandok üzleti érdekére jellemző,
hogy instruktív sportközléményei mellett külö-
nősképen fel fogja hívni az olimpiasz részt-
vevőit és látogatóit a fejlődő hollandiai virá-
gparra is.

Hirdessen az Uj Keletben

Ne hanyagozzátok
asztalától
„FLORA“ MUSTÁR
a „FLORA“ konzervgyár
Bucuresti, Str. Bozianu 25-31
készítményei a legjobbak
és legizletesebbek
Cluj-i vezérképvislet:
SZELE & KOIKOLY

SZÍNHÁZ MŰVESZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Hajtővadászat. A jövő hét műsora is meghozza a maga színházi szenzációját: Martos Ferencnek és Huszka Jenőnek legújabb operettjét, az orosz millióben játszódó Hajtővadászatot fogják bemutatni. Rendkívül érdekes mese, ragyogó zeneszámok, változatos táncok biztosítják igen nagy sikerét. A premiere szombaton este lesz s azontul minden este sorozatosan adják.

Játék a kastélyban. Molnár ragyogó, nálunk is óriási sikert aratott új darabjában a főszerepeket minden előadásán Poor Lili, Janovics, Mihályfy, Kemény, Hoykó, Selmeczi és Lantos játsza.

Farsangi vidám kabaré — Schimayék föllépésével. Szerdán este 8 órakor vidám kacagató farsangi kabarét mutat be a színház. Két kitűnő kabarétréfa a „Samu“ és a Szenes Béla „Majom“ című jejenete mellett a Schimay Harmony Four nevű nagyszerű artista művészek grandiózus mutatványai fog a közönség gyönyörködtetni, azonkívül a rendkívül tehetséges Paál Judith fog új táncattrakciókkal szerepelni.

Heti műsor

Vasárnap 3 kor: Marica grófnő. (Lezállított helyekkel. Karácsonyi társulat, Tolnay Andorral, Ihsz Aladárral. Sorozatszám 221.)
Vasárnap 7 kor: Játék a kastélyban. (3. sor. Bérlet színházban. Sorozatszám 222.)
Vasárnap 9 kor: Aki a vízért. (12 szer. Lengyel Irénnel, Tolnayval, Ihsz Aladárral. Bérlet színházban. Sorozatszám 223.)
Hétfő: Játék a kastélyban. (4 szer. Napi bérlet 36. szám B. Sorozatszám 224.)
Kedd: Játék a kastélyban. (5 szer. Bérlet színházban. Sorozatszám 225.)
Szerda 8 kor: Farsangi vidám kabaré: 1. Samu (Vigjáték) 2. Schimay Harmony Four artista művészek föllépése. 3. Paál Judith tánc. 4. A majom (Szenes Béla új kabaré tréfája). 5. Schimay Harmony Four új műsora. (Napi bérlet 37 szám A. Sorozat 226.)
Szerdán 10 kor: George Enescu hangversenye. Carovia N. Kiszere melletti Erelt helyárák. Sorozat 227.)

Csütörtök: Bajadár (Juhász előadás, 50. évsz. Lengyel Irén, Neményi Lili, Tolnay, Ihsz Aladár. Napi bérlet 37 szám B. Sorozat 228.)
Péntek: Cirkuszhercegnő (15. évsz. Karácsonyi, Tolnay és Ihsz Aladár. Bérlet színházban. Sorozatszám 229.)
Szombat 8 kor: B fővány (Nyolcadik ifjúsági előadás Rendkívül olcsó helyárák. Előadó tanár Dr. Cassár Károly. Sorozat 230.)
Szombaton 8 kor: Hajtővadászat (Operettújdonosság, először. Lengyel Irén, Neményi, Tolnay és Ihsz Aladár. Premierbérlet 37. szám Sorozat szám 231.)

Vasárnap d u fél 3 kor: Farsangi vidám kabaré, Schimay Harmony Four artista művészek föllépésével. Vigjáték, tréfák. Paál Judith tánc. (Reades helyárák. Sorozat 232.)
Vasárnap 5 kor: Cirkuszhercegnő (Karácsonyi, Tolnay, Ihsz Aladár. Reades helyárák. Sorozatszám 233.)
Vasárnap háromnegyed 9 kor: Hajtővadászat (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ihsz Aladár. Bérlet színházban. Sorozat 234.)

Hétfő: Hajtővadászat (Napi bérlet 38 sz. A. Sorozat 235.)
Kedd: Hajtővadászat (Napi bérlet 38 szám B. Sorozatszám 236.)
Szerda: Hajtővadászat (Bérlet színházban. Sorozat 237.)

Bauch Ernő üzletébe

az téli szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gobelin, haberdő- és mozaik **kézimunkák érkeztek** — azonkívül nagy választék **csipkék, gom-bok, harisnyák és keztyűkben.**

Az Új Kelet szelvénybevaltó helyei.

Az alant felsorolt cégek az Új Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fűszerkereskedőknél 5 százalék — az Új Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevaltó helyeket városok szerint naponként felváltva közöljük.

Nagyvárad szelvénybevaltó helyei

Női divat
Szentszki Miklós (Sas passage). Harisnyák, keztyűk, fehérművek, csipkék, szallagok és női divatickek, nagy választékban

Urividat
Röth M. Utóda (P. Reg. Maria 3). Kalap és urividat különlegességek üzlete.

Ruha
Róna Andor (Sas passage). egyszébb modell felöltők legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron szereshetők be.

Atxelrad „Sas“ férfiruha-áruháza (Sas passage). Férfi és férfiruhák, felöltők, bőrkabátok legolcsóbb beszerzési forrása

Kötött-szövött
Abrahám Artur (Rimanóczy-ut 4). Kötött mellények, minden fajta harisnyák (kivéve selejtes áruknál), csipkék és rövidárúk legolcsóbb beszerzési forrása

Szövet
Schneider és Mihályfy (Bul. R. Ferd. 10, fiók Avram Jancu No 8). Eredeti angol szövetek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ungár és Glück (Sas passage). Férfi és női szövetek, vásznak és ágygarnitúrák nagy választékban kaphatók.

Cipő
Gonda Testvérek (Reg. Ferdinand 5). Női, férfi és gyermek luxus-cipők nagy választékban és a legolcsóbb napi árban.

Glück Zoltán (Zöldfa-utca 23). Minden fajta férfi, női és gyermekcipők olcsó napiáron szereshetők be.

Óra, ékszer
Urán óra és ékszerüzlet (Zöldfa-utca 8). rilliansok arany és ezüst ékszerek, fali és svájci zseborák legelőnyösebb beszerzési forrása.

Klein Ékszeráruház (Str. Avram Jancu 4). Arany, ezüst és briliáns ékszerek, svájci órákülönlegességek és jeggyűrűk állandó nagyraktára.

Illatszertár
„Ninon“ Parfümerie (Piața Unirii 2). Tartóssillatu kölnivizek minden illatban, parfümök, puderek és szappanok legolcsóbb beszerzési forrása.

Könyv, papír
Láng József Utóda (Reg. Ferd. 7). Antikvár és új könyvek, papír és írószerek legolcsóbb beszerzési forrása.

Báli divat - anyagok

csigánk kizárólagos újdonságai
szelymek, csipkék, tüllök, lamék

izléses választékban

Grünwald & Steiner

női divat különlegességek áruházában
Cluj, Piața Unirii No 12.

JOSIF IZRAEL

szücszmester

Cluj (Kolozsvár), Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. szám.
Nagy választék mindenféle szőrmékből.
Lelkiismeretes kiszolgálás garantálva.

Üveg
Welsz és László (Sas passage). Szervizek, mindenfajta üveg- és porcellán-árúk legolcsóbb beszerzési forrása.

Régiség
Kornweisz Emánuel épület-, üveges és villanyerőre berendezett képkertező üzeme Oradea, Ferdinand király-ut (Rákóczi), eoskovits-palota

Ernyő
Sternberg I. (Reg. Ferdinand 14). Zongorák, régi-ségek, műtárgyak, szőnyegek részlete is a legolcsóbb napi áron szereshetők be.

Gőzmosó
Blum Vilmos (Körös-part). Sajtgyártmányu ernyő-különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Fűszer, csemege, cukorka (5%)
Kristály kelmefestő, vegytisztító és gőzmosóda [Piața Unirii 16] Tökéletesen fest és tisztít.

Vas
Horovitz cukorkaáruház (Színház-ut 4). Bel- és külföldi cukorkakülönlegességek legolcsóbb napiáron szereshetők be.

Bazár
Stern József vaskereskedő [Piața ihai Viteazul 2]. Háztartási cikkek, konyhaművegek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Engel Park-áruháza (Reg. Ferdinand 3). Dizmű-árúk, márkás porcellánok, redikülök, acélárúk és gyermekkoscsik állandó nagy raktára.

Marosvásárhelyi szelvénybevaltó helyei

Férfi, női divat
Szűcs Dezső divatáruháza, a legolcsóbb női- és férfividatárúkban

Woister és Kertész férfi-fehérművek, kalapok, nyakkendők, harisnyák, zsebkendők és puloverek legolcsóbb bevásárlási forrása

Szövet
Jeremiás (Főtér 28-30 refter-ház). Férfi és női ruhák, kabátszövetek, fehérművek vásznak, bélésárúk, harisnyák és csipkék a legolcsóbb áron

Cipő
József Emil cipőáruháza Cipőkülönlegességek, hő és sárcipők állandóan nagyválasztékban

Illatszertár
Ideál Parfümerie. Kölnivizek, parfümök és kötszerek nagy raktára Dr. Erró „Rapid“ borotváló por fölerakata

Brassói szelvénybevaltó helyei

Női divat
Ascher Testvérek (Str. Portii 5) Női divatickekben legolcsóbb bevásárlási forrás

Férfi divat
W. & G. Schull (Str. Principele Carol 9) Férfividat-különlegességek és szabóság
Lévay Sándor és Társa [Cérna-u. 7.] Férfi, női és gyermekruházati cikkek részletáruháza.

Kötött áru, harisnya
M Blatt (Str. Portii 38) Harisnya kötött-szövött áru gyári lerakata
N A Binder (Str. Portii 15) Speciális férfi ingek, nyakkendők, férfi és női harisnyák a legszolidabb árban

Konfekció
Fenyvesi & Sámuel en-sor 31-33) Őszi, téli és tavaszi nőruha különlegességek — Szabott árak

Könyv, papír
Benkő Ignác (Str. Portii 52) Az összes könyv- és zeneműújdonságok kaphatók. Papírárúkban a legolcsóbb beszerzési forrás

Illatszertár
Salamon-gyógyszertár [Kapu-utca 51.] Parfümök, kölnivizek, puderek, arckrémek és összes kozmetikai cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

Óra, ékszer
Fühdrieh Béla (Str. Portii 34) Óra, ékszer, ezüst és alpakka dísztárgyak, valamint optikai cikkek kaphatók

Fűszer, csemege (5%)
Gáll Albert (Str. Portii 68) Telefon 3-15) Fűszert csemege és gyarmatáru kereskedés

Dicsőszentmártoni szelvénybevalító
Salamon és Neufeld fehérmű és harisnya legolcsóbb beszerzési forrása

